

Módosított: 11/79. BM. Ut.

BELÜGYMINISZTERIUM

SZIGORÚAN TITKOS!

10—21/16/1976.

Melléklet:

- 1) 20 lap (2. n. mell.)
- 2) 15 lap (3. n. mell.)

*

048

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

16/1976. számú

UTASÍTÁSA

Budapest, 1976. évi május hó 20-án.

MI-00551/96.

46/76.

Csaki János et. kapott.

BELÜGYMINISZTERIUM

10—21/16/1976.

SZIGORUAN TITKOS! SZIGORUAN TITKOS!

43-31-16

Lap. sz. füzet

Ért. 1976. JÚN. 1.

Dr. Vimes e

**A MAGYAR NÉPKÖZTÁRSASÁG
BELÜGYMINISZTERÉNEK**

16/1976. számú

U T A S Í T Á S A

**a Belügyminisztérium szervei ügyeleti szolgálatának
továbbfejlesztéséről és a rendkívüli eseményekkel
kapcsolatos feladatokról**

Budapest, 1976. évi május hó 20-án.

A Minisztertanács a 3435/1975. számú határozatában szabályozta az állami ügyelet rendszerét és tevékenységét. A határozatból a Belügyminisztériumra háruló feladatok megvalósítása szükségessé teszi az ügyeleti munka újbóli szabályozását.

A minisztertanácsi határozatban foglalt feladatok végrehajtása és a BM szervek ügyeleti szolgálatának továbbfejlesztése érdekében kiadom az alábbi

u t a s í t á s t:

1. A Belügyminisztérium szerveire háruló ügyeleti szolgálati feladatokat:
 - a) a Belügyminisztériumban:
 - a belügyminiszteri (a továbbiakban: miniszteri) ügyeletesi és
 - a BM Főügyeleti Osztály központi ügyeleti szolgálatával;

11-317/76.

16/76.

- b) a budapesti és megyei rendőr-főkapitányságokon:
— a vezetői ügyeletesi;
- c) a Belügyminisztérium központi és területi szerveinél:
— a szerv állománytáblázatában szervezett **állandó**, vagy
— **vezényelt** ügyeleti szolgálattal
kell ellátni.

Vezényelt ügyeleti szolgálatot hivatalos időben és azon túl, valamint munkaszüneti és pihenőnapokon azoknál a szerveknél kell szervezni, ahol állandó ügyeleti szolgálat nincs rendszeresítve, de a szolgálati, illetve rendkívüli eseményekkel kapcsolatos feladatok azt szükségessé teszik. A vezényelt ügyeleti szolgálat időtartamát az elrendelő parancsnok határozza meg.

2. A Belügyminisztérium szerveinek ügyeleti szolgálatát az alábbiak szerint kell megszervezni:

- a) A Belügyminisztériumban munkaszüneti és heti pihenőnapokon a miniszter által megbízott vezetők miniszteri ügyeletesi szolgálatot teljesítenek. A miniszteri ügyeletesi szolgálati ideje alatt a rendkívüli eseményekkel kapcsolatos intézkedéseiben a miniszter jogkörében jár el, utasítását a Belügyminisztérium szerveinek személyi állománya köteles végrehajtani.

A miniszteri ügyeletesi szolgálatot negyedéves időszakra kell szervezni. Az ügyeleti beosztások naptári időpontjának egyeztetését és az ügyeltesekkel való közlését a BM Titkárság vezetője végezze.

A miniszteri ügyeletesi szolgálat rendjét és az ügyeltes feladatait az utasítás 1. sz. melléklete tartalmazza.

- b) A Belügyminisztérium központi ügyeleti szolgálatát a BM Főügyeleti Osztály látja el.

A BM Főügyeleti Osztály közvetlenül a belügyminiszternek van alárendelve. Szervezetileg a BM Titkárság állományába tartozik. A napi ügyeleti feladatok irányítását és ellenőrzését a miniszter megbízásából a BM Titkárság vezetője végezze.

A BM Főügyeleti Osztály a jelen utasításban, ügyrendjében és más rendelkezésekben meghatározott kötelmei mellett végezze el a kormányügyeltes, az MSZMP KB ügye-

letes, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalának ügyeletes és a miniszteri ügyeletes közötti kapcsolattartással összefüggő feladatokat is.

- c) A budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságokon a munkaszüneti és a heti pihenőnapokon vezetői ügyeletesi szolgálatot kell szervezni.

A vezetői ügyeletes szolgálati ideje alatt felelős a főkapitányság illetékességi területén történt rendkívüli eseményekben tett intézkedésekért, az ügyeleti szolgálati feladatok eredményes végrehajtásáért.

A vezetői ügyeletesi szolgálat rendjét, az ügyeletes jogállását és a feladatait a miniszteri ügyeletesi szolgálat elveivel összhangban a főkapitányságok vezetői határozzák meg.

- d) A BM főcsoportfőnökségeken, az országos (kormányórság) parancsnokságokon, csoportfőnökségeken, önálló osztályokon, valamint a budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságokon szervezett állandó, vagy vezényelt ügyeletek a szerv vezetőjének közvetlen alárendeltségében működjenek. Ügyeleti szolgálati feladataikat a szerv vezetője által meghatározott kötelmeik alapján és a BM Főügyeleti Osztály szakirányításával végezzék.

Ha szükséges, az ügyeleteket — naponkénti vezényléssel — meg kell erősíteni.

A BM szervek illetékes vezetői ügyeleteik jogállását, szolgálati tevékenységét az utasításban foglaltaknak megfelelően **1976. szeptember 1-ig** hatáskörükben szabályozzák.

- e) A budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságokon a kiemelt rendkívüli eseményekben szükséges intézkedések gyors, hatékony megtételére, a helyszíni szemle megtartására és a további halaszthatatlan szolgálati intézkedések foganatosítására készenléti ügyeleti szolgálatot kell szervezni.

E szolgálat összetételét, feladatait, a szolgálati időbeosztásokat, riasztásának módját, a főkapitányság ügyeletével való kapcsolatát a főkapitányság vezetője határozza meg.

3. A Belügyminisztérium szerveinek feladatai a rendkívüli események bekövetkezésekor:

- a) Rendkívüli esemény bekövetkezésekor az a BM szerv, amelynek illetékességi területén az esemény történt, köteles az élet- és javak megmentése, a veszélyhelyzet elhárítása, a közrend-, közbiztonság fenntartása érdekében szükséges minden intézkedést megtenni.

Amennyiben a rendkívüli esemény jellege vagy súlyossága azt igényli, a helyszínen az intézkedést a területileg eljárni illetékes BM szerv vezetője közvetlenül köteles irányítani.

Ha az esemény következményeinek elhárításához a rend fenntartásához a helyileg rendelkezésre álló erők, technikai eszközök nem elegendők, az érintett BM szerv vezetője — a vonatkozó rendelkezésekben meghatározottak szerint — haladéktalanul kérjen segítséget.

- b) Ha több hatóság (szerv) együttműködik a rendkívüli esemény következményeinek elhárításában, a mentési munkában, ott az elsőbbség és minden más hatóság (szerv) képviselője felé való rendelkezési jog az intézkedéseket irányító belügyi vezetőt illeti meg.

Az intézkedések irányításával megbízott belügyi vezető, ha a mentési és kárelhárítási munka speciális, vagy nagyobb szakértelmet igényel, az elhárítási munka irányítását a kívánt szakértelemmel rendelkező más hatósági személynek átadhatja.

Tűzesetnél a tűz oltásának vezetésére, a kárelhárításban balesetnél közreműködő, segítséget nyújtó tűzoltóság tevékenységének irányítására a 4/1974. (VIII. 1.) BM számú rendelet 28. §-ának (1) és (3) bekezdéseiben meghatározottak az irányadók.

Az árvíz- és belvízveszély bekövetkezéséből adódó rendkívüli események védekezési, kárelhárítási, mentési munkáiban résztvevő belügyi szervezetek, a vonatkozó külön utasításokban és rendelkezésekben meghatározottak szerint kell eljárni.

- c) Amennyiben a rendkívüli esemény helyszínén a kormány-ügyeletes, az illetékes miniszter ügyeletes vagy ezek megbízottja, a miniszteri ügyeletes, továbbá a miniszteri ügyeletes által kirendelt belügyminisztériumi vezető megjelenik, az intézkedéseket irányító belügyi vezető köteles nekik jelentést tenni az eseményről, az addig megállapított

tényekről, az intézkedésekről és utasításait végrehajtani. A kapott utasítást köteles jelenteni közvetlen előjárójának, illetve a szerv ügyelete útján a BM Főügyeleti Osztálynak. A jelentés azonban az utasítás végrehajtását nem késleltetheti.

- d) Rendkívülinek azokat az eseményeket kell tekinteni, amelyek az állam és közbiztonság rendjét súlyosan sértik, veszélyeztetik, illetve az emberi életben, anyagi javakban nagy kárt okoztak, vagy amelyek valamely állami szerv azonnali intézkedését teszik szükségessé.

A Belügyminisztérium szervei tekintetében a rendkívülinek minősülő és jelentési kötelezettség alá tartozó eseményeket az utasítás mellékletei tartalmazzák.

4. A belügyminisztériumi szervek ügyeleteinek feladatai:

- a) A BM szerv illetékességi területén történt rendkívüli eseményekről értesülést szerezni, a halaszthatatlanul szükséges elsődleges intézkedéseket megtenni, a rendkívüli esemény következményeinek elhárítására a helyszíni szemle megtartására, illetve a további halaszthatatlan szolgálati intézkedések foganatosítására hivatott szerveket, egységeket, alegységeket értesíteni, illetve riasztani (mentők, tűzoltók, stb. értesítése, a készenléti szolgálat, stb. riasztása).
- b) Az eseményről történő gyors tájékoztatás érdekében a helyszínen az intézkedéseket irányító belügyi vezető és az ügyelet közötti hír- összeköttetést a legrövidebb idő alatt megteremtteni és fenntartani.
- c) Az eseményről, a mentési és kárelhárítási munkáról, a tett intézkedésekről gyors és pontos jelentést tenni a BM szerv illetékes vezetőinek.
- d) A kiemelt rendkívüli eseményekben a szükséges ügyeleti intézkedéseket a szerv vezetője által jóváhagyott intézkedési tervek alapján foganatosítani.
- e) Szoros munkakapcsolatot kialakítani, fenntartani azokkal a szervekkel, (honvédség, munkásórság, mentők, kórházak, KPM, vízügyi igazgatóság szervei, tanácsok kommunális szervei, illetve ügyeletei, stb.) amelyek az események bekövetkezéséről tájékoztatást, az elhárításához segítséget tudnak nyújtani.

f) Az „M” feladatokkal és a riadó elrendelésével kapcsolatos — hatáskörükbe utalt — köteleket végrehajtani.

5. Jelenteni köteles:

- a) a miniszteri ügyeletes munkaszüneti és pihenőnapokon a kormányügyeletesnek,
- b) a BM Főügyeleti Osztály ügyeletvezetője hivatalos időn túl — az illetékes főcsoportfőnök-helyettes utasítására — a Minisztertanács Titkársága hivatali ügyeletének az alábbi rendkívüli eseményeket:

- az ország biztonságát vagy közrendjét érintő eseményt,
- több ember életét kioltó elemi csapást, balesetet,
- veszélyes járványos megbetegedés fellépését, tömeges egészségre káros körülmény bekövetkezését,
- a termelés területét, illetve lakóterületeket sújtó nagyobb tüzeseteket, elemi csapásokat és súlyos baleseteket,
- más, kormányzati intézkedést igénylő rendkívüli eseményeket.

6. A BM szervek vezetői az utasítás mellékleteiben meghatározott eseményekről, az események következményeinek elhárításáról, a tett intézkedésekről ügyeleteik útján kötelesek jelentést tenni a BM Főügyeleti Osztálynak.

a) A mellékletben „kiemelt” rendkívüli események (ezeket a melléklet vastagbetűs szedéssel tartalmazza) elsődleges adatait, tényeit az előzetes ellenőrzés után távbeszélőn **azonnal**; az élet- és javak mentése, a veszélyhelyzet elhárítása érdekében tett további intézkedéseket távbeszélőn **folyamatosan**; a mentési és kárelhárítási munka befejezése, a helyszíni szemle megtartása után az eseményt, az előidéző okokat, következményeket, a tett intézkedések addigi eredményét írásban (géptávíró) **haladéktalanul** jelentsék.

b) A mellékletben „nem kiemelt”-nek minősített rendkívüli eseményt a tények és adatok, okok megállapítása és ellenőrzése s a szükséges intézkedések megtétele után **a nap bármely szakában** írásban (géptávíró) jelentsék.

Törekedni kell, hogy a rendkívüli esemény bekövetkezése után a jelentési kötelezettséget a lehető legrövidebb idő alatt teljesítsék.

- c) A BM szervek vezetői kötelesek a mellékletben fel nem sorolt, de rendkívülinek számító eseményeket is értékelni. Ha azokról a BM vezetőinek, vagy illetékes központi szerveinek tájékoztatása szükséges, gondoskodjanak, hogy azt a BM Főügyeleti Osztálynak haladéktalanul jelentésék.
- d) A BM azon központi szerveinél, ahol ügyelet nincs, vagy nem állandó ügyelet működik, munkaidő alatt a csoportfőnökök, önálló osztályvezetők kötelesek gondoskodni arról, hogy a szervüknél történt és a mellékletben felsorolt rendkívüli eseményeket a BM Főügyeleti Osztálynak jelentésék.
- e) A napi statisztikai jelentésre kötelezett szervek (Hör. Országos Parancsnokság, a budapesti és megyei rendőr-főkapitányságok) ügyeletei statisztikai jelentéseiket naponta — a 20 órai helyzetnek megfelelően — 21 óráig a BM Főügyeleti Osztályhoz géptávíron terjesszék fel.
- f) A BM Főügyeleti Osztály vezetője a „kiemelt” rendkívüli eseményeket hivatali idő alatt azonnal jelentse a miniszternek, az államtitkárnak, a miniszterhelyetteseknek, az illetékes főcsoportfőnök-helyettesnek (hivatalos idő után az illetékes főcsoportfőnök-helyettesnek, munkaszüneti és pihenőnapokon a miniszteri ügyeletesnek). Tájékoztassa továbbá a BM központi szervek illetékes vezetőit.
Minden reggel 07 óráig készítsen az elmúlt 24 órában történt rendkívüli eseményekről „Napi Tájékoztató Jelentés”-t, s azt küldje meg a miniszter által meghatározott vezetőknak.
- g) A rendkívüli eseményekről a helyileg illetékes párt, tanácsi, ügyészségi, bírósági szervek vezetői részére szükséges tájékoztatás rendjét a budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságok vezetői hatáskörükben szabályozzák.
- h) A BM szervek vezetőinek az ügyrendekben, parancsokban és utasításokban meghatározott egyéb jelentési kötelezettségeit, az utasítás nem érinti.

7. A rendkívüli eseményekkel kapcsolatos sajtótájékoztatást az alábbiak szerint kell végrehajtani:

- a) A rendkívüli eseményről — amennyiben az nem érinti az ország, vagy szövetségeseink biztonsági érdekeit, — gyors, pontos és átgondolt sajtótájékoztatót kell kiadni.

- b) Az utasítás 5. pontjában felsorolt rendkívüli eseményekről a sajtó — hírközlő szervek tájékoztatása az államtitkár, illetve az illetékes miniszterhelyettes jóváhagyásával történhet. (Munkaszüneti és a heti pihenőnapokon e jogkört a miniszteri ügyeletes gyakorolja.)
- c) A fegyveres erőkkel és testületekkel kapcsolatos rendkívüli eseményekről szóló sajtótájékoztatót a miniszter, távollétében az államtitkár hagyja jóvá.
- d) A BM Titkárság vezetője — a BM Sajtóiroda vezetője és a BM Főügyeleti Osztály vezetője útján — gondoskodik arról, hogy a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala elnökének engedélyével rendelkező hírközlő szervek munkatársai a rendkívüli esemény helyszínén rádió-, TV-, film-, fotó- felvételeket készíthessenek.
- e) A rendkívüli esemény helyszínén az intézkedéseket irányító belügyi vezető feladata, hogy a halaszthatatlanul szükséges intézkedések megtétele után az eseményről addig megállapított tényeket, adatokat, körülményeket — a ténykommuniké elkészítéséhez — szervének ügyelete útján haladéktalanul jelentse a BM Főügyeleti Osztálynak.
- f) Az utasítás 5. pontjában fel nem sorolt — ún. egyszerű — rendkívüli eseményekről a helyi hírközlő szervek tájékoztatása a Belügyminisztérium Ügyrendje VII. fejezet 37. pontjában előírtak szerint történhet.
8. Ez az utasítás 1976. szeptember 1-én lép hatályba, egyidejűleg a 010/1972. BM számú parancs hatályát veszti.

BENKEI ANDRÁS s. k.,
belügyminiszter

Készült: 140 példányban.

Kapják: államtitkár,
miniszterhelyettesek,
főcsoportfőnök-helyettesek,
országos parancsnokok,
csoportfőnökök,
önálló osztályvezetők,
BM iskolák parancsnokai,
budapesti, megyei rendőr-főkapitányok,
országos parancsnokságok, III/II. Csoportfőnökség és a
főkapitányságok ügyeletvezetői.

3/76. sz. Csoportfőnöki Intézkedés történet.

Előadó: TÜK-ben.

10—21/16/1976.

A 16/1976. BM sz. utasítás
1. sz. melléklete**A BELÜGYMINISZTERI ÜGYELETES SZOLGÁLATÁNAK
RENDJE ÉS FELADATAI**

1. A 16/1976. BM sz. Utasítás alapján a munkaszüneti és heti pihenőnapokra szervezett belügyminiszteri (továbbiakban: miniszteri) ügyeletesi szolgálatot a miniszter által megbízott belügyminisztériumi vezetők teljesítenek. A miniszteri ügyeletes a rendkívüli eseményekkel kapcsolatos intézkedéseiben a belügyminiszter jogkörében jár el, utasításait a Belügyminisztérium szerveinek személyi állománya köteles végrehajtani.
2. A miniszteri ügyeletes szolgálati ideje a munkaszünetet, heti pihenő, illetve a szombati napot megelőző napon a munkaidő befejezésével kezdődik és a munkaszünetet, heti pihenőnapot követő napon, a munkaidő kezdéséig tart. Szolgálati ideje alatt lakásán, vagy telefonon könnyen és gyorsan elérhető helyen, a szombati napon 08.30—13.00 óráig hivatali (szolgálati) helyiségében tartózkodjon. Budapest területét
 - a kormányügyeletes utasítására, vagy
 - a belügyminiszter, távollétében az államtitkár engedélyével,
 - a kormányügyeletesnél történő bejelentés mellett hagyhatja el.Ezen esetekben köteles arról gondoskodni, hogy a miniszteri ügyeleti szolgálattal megbízottak közül helyettesítsék.
3. A miniszteri ügyeletes szolgálati ideje alatt a kormányügyeletessel közvetlenül tartja a kapcsolatot. A kapcsolat biztonságos fenntartása érdekében a BM Főügyeleti Osztály vezetője a munkaszünetet, heti pihenő, illetve a szombati napot megelőző napon 12 óráig egyeztetni a kormányügyeletes, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala ügyeletesé és a miniszteri ügyeletes lakáscímét, telefonszámait, s azt a miniszteri ügyeletesnek szolgálatba lépésekor jelenti.

4. A miniszteri ügyeletes feladatai:

a) A 16/1976. BM számú utasítás 5. pontjában meghatározott rendkívüli eseményekkel kapcsolatos feladatokat, intézkedéseket mindaddig köteles irányítani, kézben tartani, amíg az esemény helyszínére az intézkedések irányításával megbízott belügyi vezető megérkezik és az tőle átveszi.

— Ha a rendkívüli eseményben teendő intézkedések azt igénylik, utasításait előzően az illetékes főcsoportfőnökkel, vagy főcsoportfőnök-helyettessel egyeztesse.

— Amennyiben a rendkívüli esemény jellege, súlyossága a Belügyminisztérium illetékes vezetőjének a helyszínre történő kiszállását igényli, gondoskodjon kirendeléséről és tájékoztassa őt az addig tett intézkedésekről.

— Ha a rendkívüli esemény helyszínére karhatalmi egység, vagy egységek kirendelése szükséges, a vonatkozó parancsok, utasítások szerint intézkedjen.

E parancsokkal és utasításokkal a BM Főügyeleti Osztály álljon a miniszteri ügyeletes rendelkezésére.

— A BM Főügyeleti Osztály útján ellenőrizze, hogy az intézkedéseket irányító belügyi vezető az esemény következményeinek elhárítása, csökkentése, az élet és az anyagi javak mentése, a közbiztonság fenntartása, az esemény okainak és körülményeinek vizsgálata érdekében szükséges minden intézkedést megtett-e?

b) A rendkívüli eseményről beérkezett adatokat, tényeket és a tett intézkedéseket jelentse;

— a belügyminiszternek, távollétében az államtitkárnak,

— a kormányügyeletesnek,

— az MSZMP KB ügyeletesének.

c) Az esemény következményeinek elhárítása, a helyszíni szemle megtartása után — a BM Főügyeleti Osztály útján — kérjen összefoglaló jelentést az esemény okairól, körülményeiről, az intézkedések addigi eredményeiről.

5. A rendkívüli eseménnyel kapcsolatos sajtótájékoztatás rendje.

A 16/1976. BM számú utasítás 5. pontjában felsorolt rendkívüli eseményekről, amennyiben azok nem érintik az országot, vagy szövetsége-

seink biztonsági érdekeit, gyors, pontos és átgondolt sajtótájékoztatót kell kiadni.

E feladatkörében a miniszteri ügyeletes:

- a) Jóváhagyja a rendkívüli eseményről készített sajtó- ténykommunikét, illetve ha az esemény jellege igényli, az időközi tájékoztató kommunikét.
- b) Ellenőrizze, hogy a sajtótájékoztató a következők szerint készüljön:
- a rendkívüli esemény helyszínén az intézkedéseket irányító belügyi vezető a halaszthatatlanul szükséges intézkedések megtétele után az eseményről addig megállapított tényeket, pontos adatokat, körülményeket — szervének ügyelete útján — haladéktalanul jelenti a BM Főügyeleti Osztálynak,
 - A BM Főügyeleti Osztály szolgálatos ügyeletvezetője a jelentésben foglaltakat egyezteti az elhárítási munkában résztvevő más szervek — mentők, tűzoltóság, stb. — jelzett adataival.
Ellenőrzi, hogy ha a rendkívüli eseményben halál eset történt, az elhalt(-ak) hozzátartozóit az illetékes szervek értesítették-e? Elkészíti a ténykommunikéhez alapul szolgáló jelentést és azt eljuttatja a BM Sajtó Iroda vezetőjéhez.
 - A BM Sajtó Iroda vezetője elkészíti a ténykommunikét, ha szükséges egyezteti a rendkívüli eseményben érintett szakminisztériummal, s azt a miniszteri ügyeleteshez jóváhagyásra felterjeszti.
- c) A miniszteri ügyeletes az általa jóváhagyott sajtó kommuniké tartalmát jelenti a kormányügyeletesnek, értesíti az MSZMP KB ügyeletét és egyetértés esetén a BM Sajtó Iroda vezetője útján eljuttatja közlésre a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala ügyeleteséhez.
- d) A BM Főügyeleti Osztály, a BM Sajtó Iroda vezetője és a rendkívüli esemény helyszínén az intézkedéseket irányító belügyi vezető útján gondoskodik, hogy a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatala elnökének engedélyével rendelkező hírközlőszervek munkatársai az esemény helyszínén riport-, film-, fotó- felvételeket készíthessenek.
6. A miniszteri ügyeletesnek jelentett rendkívüli eseményeket és a tett intézkedéseket a BM Főügyeleti Osztályon az e célra létesített miniszteri ügyeletési naplóban kell nyilvántartani.

10—21/16/1976.

A 16/1976. BM sz. utasítás
2. sz. melléklete

JE JE. 11/79. BM. Ut.
1979. VI. 26-dn.

A budapesti és a megyei rendőr-főkapitányságok vezetői a 16/1976. BM számú utasítás 6. pontja alapján, ügyeleteik útján a BM Főügyeleti Osztálynak kötelesek jelenteni:

I.

1. A párt vezetőinek (járási titkárig bezárólag), az Elnöki Tanács és a kormány tagjainak, az állami vagy társadalmi szervezetnél (megyei szintig) irányító funkciót betöltő személynek (személyeknek) biztonságát, életét, testi épségét veszélyeztető vagy tevékenységét akadályozó eseményt, bűncselekményt, kísérletét, vagy annak előkészületét.
2. A párt vezetőinek, az Elnöki Tanácsnak, a kormánynak, vagy a kormány tagjainak meghívására, hazánkban tartózkodó külföldi párt, államfői, kormány vagy miniszteri delegációk tagjainak biztonságát veszélyeztető eseményt, bűncselekményt, kísérletét, előkészületét.
3. A párt vezetőivel (járási titkárig bezárólag), az Elnöki Tanács és a kormány tagjaival, a társadalmi szervezetek (megyei vezetőkig bezárólag) vezetőivel és közvetlen hozzátartozóival, az állami, gazdasági, társadalmi, kulturális élet közismert közéleti személyiségeivel kapcsolatos bűncselekményt, eseményt.
4. A párhelyiségek, kormányhivatalok, a társadalmi szervezetek helyiségei, illetve a párt vezetőinek, az Elnöki Tanács és a kormány tagjainak lakása elleni támadást.
5. A hazánkba akkreditált diplomáciai testületi tag személye, hivatali helyisége, lakása elleni támadást, bűncselekményt, vagy kísérletét.
6. Diplomaták, külképviseleti szervek tagjai, valamint a kapitalista országokból beutazók által elkövetett súlyosabb provokációt, politikai

jellegű bűncselekményt, diplomaták bűncselekményen való tettenérését és feltartóztatását.

7. Idegen légi jármű berepülését, ejtőernyősök, tárgyak, röpecédulák, mérgező anyagok, stb. ledobását.
8. Tömegtüntetést, tömeges munkamegtagadást, vagy munkabeszünetést, annak előkészületét.
9. Minden nagyobb méretű rendzavarást, engedély nélkül tartott egyházi és egyéb rendezvényt, amely megszüntetésére rendőri (karhatalmi) akció vált szükségessé.
10. Elemi csapás súlyosabb eseteit, tömeges halált és sérülést okozó katasztrófát, szerencsétlenséget (földrengés, árvíz, járvány, bányakatasztrófa, stb.).

II.

Állam elleni bűncselekmények:

11. Összeesküvést, szervezkedést, lázadást, kártevést, rombolást, merényletet, hazaárulást, kémkedést, vagy ezek kísérletét, előkészületét. (E pontban felsorolt bűncselekmények közül azokat, amelyeket operatív feldolgozás előz meg, a vizsgálati szakban kell jelteni.)
12. Izgatást, háborús uszítást, **minősített eseteit azonnal. Bűncselekmény a népek szabadsága ellen.**
13. Ellenséges szöveget tartalmazó **röpcédula szórását**, falragaszt, vagy falfeliratot, amennyiben ez utóbbi cselekmények nyilvános helyen történtek.
14. Nemzeti, népi, faji vagy vallási csoport elleni bűncselekményt.

III.

Államigazgatás és igazságszolgáltatás elleni bűncselekmények:

15. A választás rendje elleni bűncselekményeket.

16. A hivatali visszaélést, bűnpártolást, jogtalan előny követelését vagy elfogadását, hivatali vesztegetést, befolyással való üzérkedést, amennyiben ezek jelentős politikai vagy anyagi kárt okoztak.
17. Hivatalos személy elleni bűncselekmények közül:
- a) BM beosztottal, szolgálatban lévő önkéntes rendőrrel, önkéntes határőrrel, munkásőrrel és a honvédség rendészeti járőrével, vagy az állami, önkéntes és vállalati tűzoltókkal — feladataik ellátásával kapcsolatosan — szemben elkövetett hivatalos személy elleni erőszakot,
 - b) **ha a hivatalos személy elleni erőszakot lőfegyverrel követték el, vagy ha a hivatalos személy halálos, illetve súlyos sérülést szenvedett,**
 - c) az a) pontban fel nem sorolt hivatalos személyek elleni erőszak közül csak a kiemelkedőket.
18. Fogolyszökést, börtönzendülést.
19. Az állam és szolgálati titoksértés minősített eseteit.

IV.

Közbiztonság és a közrend elleni bűncselekmények, események:

20. **Közveszély okozást, közérdekű üzem működésének megzavarását.**
21. Robbanó anyaggal, robbanószerrel, lőfegyverrel, vagy lőszerrel való visszaélést.
22. Kábítószerrel, illetve kábítószerként használt más káros élvezetre alkalmas szerekkel való visszaélést. **Azonnal, ha e szerek használata következtében haláleset történt.**
23. Tiltott határátlépést, kísérletét, amennyiben azt csoportosan (3 vagy több személy) követték el, kísérelték meg és az elfogást nem a határőrség szervei foganatosították.
24. Embercsempészt.

25. A rémhírterjesztés minősített esetét.
26. A garázdaság büntettének minősített esetei közül:
- a) ha a cselekmény megszüntetése csak rendőri kényszerintézkedéssel volt lehetséges;
 - b) ha a cselekmény elkövetőit — vagy közülük egyeseket — őrizetbe vettek, illetve előzetes letartóztatásba helyeztek;
 - c) ha a rendőri intézkedésnél **fegyver**, vagy könnygázszóró palack használata történt.
27. Vasúti, légi, vízi, közúti közlekedés biztonságát veszélyeztető bűncselekmények minősített eseteit. **Azonnal, ha a cselekmény következtében két vagy ennél több személy meghalt, illetve tömeges (5 vagy annál több személy) súlyos sérülés történt.**
28. A vasúti, vízi, közúti közlekedési balesetek közül:
- a) a halálos kimenetelű balesetet, vagy ha a baleset következtében öt vagy annál több személy könnyű sérülést szenvedett, avagy ha a baleset miatt keletkezett rongálódások, károk értéke meghaladja a 100 000,— Ft-ot;
 - b) **ha a baleset következtében** (a helyszínen, kórházba szállítás közben, vagy 24 órán belül **kettő, vagy ennél több ember meghalt, öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, vagy a keletkezett kár értéke meghaladja az 500 000,— Ft-ot;**
 - c) a közúti gépjárművek tömeges (5 vagy annál több) egyidőben és egy helyen, vagy rövid útszakaszon, sorozatban történő összeütkezését, függetlenül a sérültek számától, a sérülés súlyossági fokától s a keletkezett anyagi kár nagyságától;
 - d) segítségnyújtás elmulasztását, ha halálos vagy súlyos személyi sérülés történt;
 - e) **diplomáciai gépjárművek közúti közlekedési balesetét.**
29. A párt vezetőinek (megyei titkárig bezárólag), az Elnöki Tanács tagjainak, a kormány tagjainak és családtagjainak, valamint az állami és társadalmi szervezetek vezetőinek (megyei szintig bezárólag) légi, vasúti, vízi és közúti közlekedésekor történt balesetét.
- Útvonalbiztosításakor a közlekedésüket akadályozó eseményt.

30. Személyszállító légi jármű balesetét, kényszerleszállását, abban az esetben is, ha személyi sérülés nem történt.

Más légi jármű (RNÁ, sport, vitorlázó, stb.) balesete közül:

- a) ha halálos vagy súlyos személyi sérülés történt, avagy
- b) ha a légi járműben, illetve a baleset következtében más anyagi javakban keletkezett kár értéke a 100 000,— Ft-ot meghaladja;
- c) ha a baleset következtében kettő vagy ennél több ember meghalt, öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, vagy a keletkezett kár értéke az 500 000,— Ft-ot meghaladja.

31. Ejtőernyős ugrásnál, sárkányrepülésnél történt halálos vagy súlyos sérüléssel járó balesetet.

32. Légi jármű elrablását, jogellenes hatalomba kerítését, külföldre való kényszerítését, kísérletét, előkészületét.

Vasúti, légi, vízi és közúti járműveken, vagy más helyen történő terror-cselekményt, túszt, vagy túsztok fogvatartását, ezek kísérletét, vagy előkészületét.

V.

Népgazdaság elleni bűncselekmények:

33. A gazdálkodás rendjét sértő bűncselekményeket:

- a) ha a népgazdaság érdekeit súlyosan sértette, vagy
- b) a cselekmény elkövetési módja különleges, avagy
- c) egyébként is az okozott anyagi kár meghaladja az 50 000,— Ft-ot.

34. Pénz, értékpapír hamisítást, a bélyeghamisítás minősített esetét.

35. A devizagazdálkodást sértő bűncselekményt, ha a deviza értéke meghaladja az 50 000,— Ft-ot.

36. Adócsalást, amennyiben a kárérték meghaladja az 50 000,— Ft-ot, vagy az elkövetési mód különleges.

37. Vámbüntettet, ha a csempészáru értéke meghaladja az 50 000,— Ft-ot, értékhatár nélkül, ha a vámbüntett tárgya **lőfegyver, robbanóanyag, vagy egyéb tiltott termék.**
38. A népgazdaság elleni olyan bűncselekményt:
- a) amely kisebb ügyként indult, de a vizsgálat során kiderült, hogy az okozott kár értéke meghaladja az 50 000,— Ft-ot, vagy
 - b) a bűncselekményt folytatólagosan, avagy
 - c) bünszövetségben követték el, értékhatárra tekintet nélkül.

VI.

Személy elleni bűncselekmények:

39. **Emberölést**, emberölés kísérletét.
40. A súlyos testi sértés közül:
- a) ha a cselekmény halált okozott, vagy
 - b) ha azt különös kegyetlenséggel, vagy aljas indokból követték el;
 - c) **ha a cselekmény kettő vagy ennél több ember halálát okozta, illetve öt vagy annál több személy súlyosan megsérült;**
 - d) a tömegverekedést ha öt vagy annál több személy súlyosan megsérült.
41. A magzatelhajtás büntette közül:
- a) ha a cselekmény halált, súlyos testi sérülést okozott, illetve
 - b) a cselekményt több személyen vagy üzletszerűen követték el.
42. Foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetést, amennyiben halált okozott, illetve öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, **ha kettő vagy ennél több ember a cselekmény következtében meghalt.**
43. **Lőfegyverrel elkövetett szándékos támadást abban az esetben is, ha az személyi sérülést nem okozott.** Lőfegyverrel gondatlanságból okozott halálos sérülést.

VII.

Az emberi szabadság és méltóság elleni bűncselekmények

44. A személyes szabadság megsértése közül:
- ha a büntettet hivatalos minőség vagy megbízás színleléssel követték el, vagy
 - a bűncselekmény a sértett sanyargatásával járt.

VIII.

Család, az ifjúság és a nemi erkölcs elleni bűncselekmények:

45. Az erőszakos nemi közösülést. A szemérem elleni erőszakot. Az erőszakos természet elleni fajtalanságot.

IX.

Vagyon elleni bűncselekmények:

46. A lopást, betöréses lopást, sikkasztást, csalást, hűtlen és hanyag kezelést, amennyiben az okozott kár értéke meghaladja az 50 000,— Ft-ot.
- Amennyiben a felsorolt bűncselekmények kisebb ügyként indultak, de a vizsgálat során megállapítják, hogy az okozott kár értéke az 50 000,— Ft-ot meghaladja, azt akkor kell jelenteni.
 - Ha a betörést posta, bank, OTP sérelmére követték el, értékhatárra tekintet nélkül.**
 - A kassza, páncél-, lemezzekrény, vagy a pénz tárolására használt más tárgy feltörését, ellopását vagy ezek kísérletét értékhatárra tekintet nélkül.**
47. A rablást értékhatár nélkül.
- Ha a rablás posta, bank, OTP sérelmére, vagy a pénzt szállító eszközök ellen irányult, vagy**
 - azt lőfegyver, illetve álarc használatával követték el.**
48. A vagyon elleni bűncselekmények olyan eseteit,
- amikor a cselekményt folytatólagosan, vagy sorozatban, avagy bűn-

szövetségben követték el és a kárérték meghaladja az 50 000,— Ft-ot, illetve

b) amelynél az eljárás során párt, állami, gazdasági, tömegszervezeti vezető beosztásban lévő személyt **őrizetbe vettek, előzetes letartóztatásba helyeztek**, illetve ellene nyomozást rendeltek el.

49. A gépjármű lopást:

a) ha a gépjármű párt, állami, társadalmi szerv tulajdona,

b) ha a közfuvarozást végző vállalat tulajdonát képező gépjármű lopását sorozatban, vagy csoportosan követték el, vagy a gépjármű bűncselekmény eszközüül szolgált, illetve a gépjárműben rongálás következtében okozott kár meghaladja az 50 000,— Ft-ot.

50. A rongálás minősített eseteit.

51. A fiatalkorúak által:

— csoportosan,

— folytatólagosan, vagy

— különleges módszerrel elkövetett vagyon elleni bűncselekményt, értékhatár nélkül.

X.

Egyéb cselekmények:

52. Sugárzó anyag elvesztését, azzal kapcsolatos balesetet.

53. Üzemi, mezőgazdasági balesetet, ha halálos sérülés történt, vagy ha a keletkezett anyagi kár meghaladja a 100 000,— Ft-ot;

a) ha a baleset következtében kettő vagy ennél több személy meghalt, illetve öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, vagy

b) a keletkezett kár értéke meghaladja az 500 000,— Ft-ot.

54. Tömeges (5 vagy annál több személy) járványos megbetegedést. Tömeges egészségre káros mérgezést, fertőzést.

55. Tömeges járványos állatmegbetegedést, ha a megbetegedés helyén vagy körzetében zárlatot rendeltek el.

56. **Látványos, a közvélemény figyelmét felkeltő módon elkövetett öngyilkosságot, kísérletét.** (Pl.: önégetés, közéleti személyiség öngyilkossága.) Lőfegyverrel, robbanó anyaggal elkövetett öngyilkosságot.
57. Ismeretlen holttest feltalálását.
58. Vízbe fulladást, halálos áramütést.
59. **Robbanó anyag által okozott halálos sérülést, ha a robbanás által kettő vagy ennél több ember meghalt, illetve 5 vagy annál több személy súlyosan megsérült.**
60. Közveszélyokozásnak nem minősülő tüzesetek közül:
- a) ha halálos sérülés történt, vagy ha a kárérték a 100 000,— Ft-ot meghaladja;
 - b) **ha a tüzeset következtében két vagy ennél több ember meghalt, illetve öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, vagy ha a kár értéke az 500 000,— Ft-ot meghaladja.**
61. **A gyermek-baleseteket, ha halálos, vagy tömeges (5 vagy annál több személy) sérülés történt.**
62. **A Magyarországon tanuló vagy dolgozó külföldi állampolgárságú személyekkel kapcsolatos bűncselekményeket és más súlyos eseményeket.**
63. **Emlékművek, ismert műkincsek, műemlékek meggyalázását, rongálását.**

XI.

FEGYVERES ERŐK ÉS TESTÜLETEK TAGJAIVAL KAPCSOLATOS ESEMÉNYEK:

(Beleértve a saját állományt is.)

64. **A szökést, a külföldre szökést, vagy annak kísérletét, előkészületét, az önkényes eltávozást.**
65. **Zendülést, vagy annak előkészületét.**

66. A parancs iránti engedetlenséget. **Minősített eseteit azonnal.**
67. **Fegyverhasználatot**, intézkedés közben a könnygáz-szóró palack használatát.
68. Súlyosabb törvénysértést (pl.: bántalmazás hivatalos eljárásban, kényszervallatás, törvénytelen fogvatartás, stb.).
69. Az állam és szolgálati titok megsértését:
- ha a **bűncselekményt, különösen fontos államtitok tekintetében követték el**, vagy
 - ha az **államtitok illetéktelen külföldi személy részére hozzáférhetővé vált.**
70. **Ha a fegyveres erők és testületek valamely tagját bűncselekmény elkövetése miatt őrizetbe vették, illetve előzetes letartóztatásba helyezték.**
- Ha a melléklet II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX. fejezeteiben meghatározott bűncselekményekben való részvétel miatt a főkapitányság valamely beosztottja ellen vizsgálatot rendeltek el. A jelentési kötelezettséget e fejezetekben előírtaknak megfelelően kell teljesíteni.
71. A Varsói Szerződés alapján hazánkban tartózkodó fegyveres erők tagjainak eltűnését, **szökését, bűncselekményét.**
72. **Katonai, légi jármű lezuhanását, kényszerleszállását.**
73. Üzemi jellegű balesetet (lőfegyverrel, robbanóanyaggal okozott baleset, áramütés, vegyianyaggal történő mérgezés, stb.) **ha halálos, illetve 5 vagy annál több személy súlyos sérülése történt.**
74. A közúti közlekedési balesetek közül (tekintet nélkül arra, hogy a baleset szolgálati vagy saját gépkocsival történt);
- ha **halálos** vagy súlyos sérülés történt,
 - a sérülés fokára tekintet nélkül, ha a baleset következtében öt vagy annál több személy sérült meg, vagy
 - ha a szolgálati gépkocsival kapcsolatos balesetnél a keletkezett kár értéke az 50 000,— Ft-ot, illetve a saját gépkocsinál pedig a 100 000,— Ft-ot meghaladja.

75. Tömeges (5 vagy annál több személy) járványos megbetegedést. Tömeges egészségre káros mérgezést, fertőzést.
76. **Öngyilkosságot**, vagy annak kísérletét.
77. A rendőrségi fogdában történt rendkívüli események közül:
- a) az **őrizes(ek) letartóztatott(ak) szökését**, szökési kísérletét,
 - b) a fogdaór elleni támadást, kísérletét,
 - c) **öngyilkosságot**,
 - d) a csoportos ellenszegülést,
 - e) a fogvatartott(ak) sérelmére elkövetett bűncselekményt.
78. A szerv objektumaiban, anyagi eszközeiben történt rendkívüli eseményt (tűz, beomlás, stb.) ha a keletkezett kár értéke előreláthatólag az 50 000,— Ft-ot meghaladja. **Súlyosabb esetét azonnal.**
79. **A rendőr-főkapitányság teljes személyi állományát érintő riadó elrendelését, az elrendelés okát, befejezésének időpontját, s a riadóval kapcsolatos rendkívüli eseményt.**

XII.

Statisztikai adatok jelentése:

80. Naponta — a 20 órás helyzetnek megfelelően — 21 óráig írásban (géptávíró) jelenteni:
- a) a rendőr-főkapitányság fogdáiban előzetes letartóztatásban és őrizetben lévő személyek számát:
 - összesen és ebből mennyi:
 - a bűnügyi és
 - a közigazgatási őrizetes, illetve letartóztatott;
 - b) a rendőr-főkapitányság szervei által az elmúlt 24 órában őrizetbe vett, illetve előzetes letartóztatásba helyezett személyek:
 - nevét, születési évét, helyét, anyja nevét, foglalkozását, lakhelyét,
 - az őrizetbe vétel vagy előzetes letartóztatásba helyezés okát (a külföldi személy állampolgárságát külön feltüntetni);

- c) a rendőr-főkapitányság illetékességi területén az elmúlt 24 órában történt sérüléssel közúti közlekedési balesetek számát:
ebből mennyi volt:
- halálos,
 - súlyos sérüléssel,
 - könnyű sérüléssel.

Megjegyzés:

A jelentések megalapozott, ellenőrzött tényeket, adatokat tartalmazzanak, adjanak hű képet a történt eseményekről.

Azokat a „kiemelt” rendkívüli eseményeket, amelyeket az utasítás 6/a. pontja alapján távbeszélőn azonnal kell jelenteni, e melléklet vastagbetűs szedéssel tartalmazza.

*Hatalyosan kívül helyezve a BH. 11/1979. számú
Utasítás alapján.*

BELÜGYMINISZTERIUM

SZIGORÚAN TITKOS!

10—21/16/1976.

A 16/1976. BM sz. utasítás
3. számú melléklete

A BM I., II., III., IV. Főcsoportfőnökség szerveinek, BM Határőrség Országos Parancsnokság, Kormányőrség Parancsnokság, Tűzoltóság Országos Parancsnokság, Információfeldolgozó Csoportfőnökség, Igazgatásrendészeti Csoportfőnökség, „M” és Szervezési Csoportfőnökség, Nyilvántartó Központ, Nemzetközi Kapcsolatok Osztálya, Felügyeleti Osztály, Fegyelmi Osztály, Belbiztonsági Osztály és az Országos Futárszolgálat vezetői a 16/1976. BM számú utasítás 6. pontja értelmében kötelesek gondoskodni arról, hogy a szervüknél történt rendkívüli eseményt a BM Főügyeleti Osztálynak jelentsék.

I. Fejezet

A szerv személyi állományával kapcsolatban történt események:

1. Szökést, külföldre szökést, vagy annak kísérletét, előkészületét, önkényes eltávozást.
2. Zendülést, vagy annak előkészületét.
3. Parancs iránti engedetlenséget. **Minősített eseteit azonnal.**
4. Állam és szolgálati titok megsértését:
 - a) **ha a bűncselekményt különösen fontos államtitok tekintetében követték el, vagy**
 - b) **ha az államtitok illetéktelen külföldi személy részére hozzáférhetővé vált.**
5. Törvénysértés súlyosabb eseteit.

6. Üzemi jellegű balesetet (áramütés, vegyiannyaggal történt mérgezés, stb.), ha halálos, illetve 5, vagy annál több személy súlyos sérülése történt.
7. Tömeges (5 vagy annál több személy) járványos megbetegedést. Tömeges egészségre káros mérgezést, fertőzést.
8. Lőfegyverrel, egyéb robbanó anyaggal történő halálos, vagy súlyos sérüléssel járó balesetet.
9. Öngyilkosságot, vagy annak kísérletét.
10. A szerv objektumaiban anyagi eszközeiben történt rendkívüli eseményt (tűz, beomlás, stb.), ha a keletkezett kár értéke előreláthatólag az 50 000 Ft-ot meghaladja.

Súlyosabb esetét azonnal.

11. **Ha a szerv valamely beosztottját bűncselekmény elkövetése miatt őrizetbe vették, illetve előzetes letartóztatásba helyezték.**
12. Ha a 16/1976. BM számú utasítás 2. számú melléklete II., III., IV., V., VI., VII., VIII., IX., fejezeteiben meghatározott bűncselekményekben való részvétel miatt a szerv valamely beosztottja ellen vizsgálatot rendeltek el. A jelentési kötelezettséget e fejezetekben előírtaknak megfelelően kell teljesíteni.
13. **A főcsoportfőnökségek, országos (kormányőrség) parancsnokságok, csoportfőnökségek, önálló osztályok, Forradalmi Készenléti Rendőri Ezered, valamint a Rendőrtiszti Főiskola és az egyes belügyi iskolák teljes személyi állományát érintő (nem kiképzési feladatokat szolgáló) riadó elrendelését; az elrendelés okát és befejezésének időpontját; a riadóval kapcsolatos rendkívüli eseményt.**

II. Fejezet

A BM III/IV. Csoportfőnökség szerveinek vezetői az utasítás 3. számú melléklete I. fejezetében meghatározottakon túlmenően jelenteni kötelesek a Csoportfőnökség által biztosított szervek objektumaiban és személyi állományával kapcsolatban történt nyílt vizsgálatot igénylő alábbi, rendkívüli eseményeket. Kivételt képez a BM Határőrség és a Forradalmi Készületi Rendőri Ezred parancsnokságok területe.

1. **Fegyveres szökést, külföldre szökést, vagy annak kísérletét, előkészületét.**
2. **Zendülést.**
3. **Fegyverhasználatot, ha az halált okozott, vagy ha polgári személy megsérült.**
4. **Lőfegyverrel, vagy robbanóanyaggal történt halálos, vagy ötnél több személy sérülését okozó balesetet.**
5. **Üzemi jellegű balesetet (áramütés, stb.), ha halálos sérülés történt.**
6. **Tömeges (öt vagy annál több személy) járványos megbetegedést. Tömeges egészségre káros mérgezést, fertőzést.**
7. **Katonai légi jármű lezuhanását, kényszerleszállását.**
8. **A biztosított objektumokat ért külső támadást.**
9. **A biztosított objektumokban, vagy anyagi eszközeiben történt rendkívüli esemény (tűz, stb.) súlyosabb esetét.**

III. Fejezet

A Határőrség Országos Parancsnokság vezetői az utasítás 3. számú melléklete I. fejezetében meghatározottakon túlmenően az országos parancsnokság ügyelete útján az alábbi rendkívüli eseményeket is kötelesek jelenteni a BM Főügyeleti Osztálynak:

1. **Az ország határán történt provokációt, fegyveres, vagy erőszakos területsértést, vagy erőszakos tiltott határátlépést, erőszakos kitörést, illetve azok kísérletét.**
2. **Járművel elkövetett területsértést, kitörést, vagy annak kísérletét.**
3. **A nyugati és a déli határszakaszon észlelt, légi járművel elkövetett befelé, vagy kifelé irányuló határsértést, ejtőernyősök, tárgyak, röpcédulák, mérgező anyagok, stb. ledobását.**
4. **A nyugati és a déli határszakaszon történt befelé és kifelé irányuló büntetlen határsértést.**
5. **A nyugati és a déli határszakaszon történt befelé irányuló elfogást.**
6. **A nyugati és a déli határszakaszon elfogott — kifelé irányuló — határsértők közül:**
 - a) magyar állampolgárok által csoportosan (3 vagy annál több személy) megkísérelt tiltott határátlépést;
 - b) külföldi állampolgár által megkísérelt tiltott határátlépést.
Soronkívül, ha azt csoportosan (3 vagy annál több személy) kísérelték meg.
 - c) magyar, vagy külföldi állampolgár által, **fondorlatos módon**, (ha-

misített útlevelel, stb.) gépkocsiban, vagy egyéb közlekedési eszközön elbújva, megkísérelt tiltott határátlépést.

d) **Ismertebb közéleti személyiség (pl.: tudós, művész, stb.), illetve fontosabb állami, társadalmi szervezeti, gazdasági funkciót betöltő személy elfogását, állampolgárságra tekintet nélkül.**

7. A jugoszláv szervek által átadott érvényes útiokmánnyal kiléptetett személyeket, akik kapitalista országba csoportosan (3- vagy annál több személy) kísérelték meg a határsértést és a jugoszláv szervek elfogták, vagy ha az illető ismert közéleti személyiség (pl.: tudós, művész, stb.) illetve fontosabb állami, társadalmi szervezeti, gazdasági funkciót betöltő személy.

8. Az északi és a keleti határszakaszon történt határeseemények közül csak a kiemelkedőket. **Azonnal a fegyveresen elkövetett, vagy bűncselekménnyel összefüggő határsértéseket.**

9. **Kutatás során lőfegyver, lőszer, robbanóanyag, ellenséges propagandaanyag, állami titkot képező anyagok megtalálását.**

Kábítószer, valamint az 50 000,— Ft értékhatárt meghaladó pénz, vagy árucsempészést. Hamis, vagy meghamisított pénz — értékpapír — feltalálását, tekintet nélkül az értéknagyságra.

10. Határőrizeti szolgálat közben történt fegyverhasználatot. **Azonnal, ha a fegyverhasználat halálos, vagy súlyos sérülést okozott.**

11. **A szolgálatot teljesítő határőrt ért támadást, ha ennek következtében a határőr meghalt, vagy súlyosan megsérült. Lőfegyverrel történő támadást minden esetben tekintet nélkül arra, hogy történt-e sérülés, vagy sem.**

12. Hazánkkal szomszédos államok hatóságai által, járványveszély miatt elrendelt — kifelé vagy befelé irányuló — határforgalom korlátozását, illetve szüneteltetését. A korlátozás — szüneteltetés — elrendelésének és feloldásának az időpontját.

13. **Az együttműködő szervek igénybevételével végrehajtott csapatintézkedéseket, razziákat. A Határőrség Országos Parancsnoksága vagy az illetékes felsőbb szerv vezetője által a határőrség egész állományára, illetve egy vagy több kerületére kiterjedő harcckészültségi riadó el-**

rendelését, okát, befejezésének időpontját. A riadóban résztvevő állománnyal kapcsolatos rendkívüli eseményt.

Razziariadót abban az esetben, ha az körözött fegyveres személy, illetve a határőrizeti szolgálatát teljesítő járőrt fegyverrel megtámadó, vagy más eszközzel súlyos sérülést okozó személy(-ek) elfogására irányul.

14. Az MSZMP Politikai Bizottsága tagjainak, a Központi Bizottság titkárainak, az Elnöki Tanács elnökének, elnökhelyetteseinek, a kormány tagjainak légi, vasúti, közúti, vízijárműveken külföldre történő utazásaikor a határállomásokon a ki- és belépésüknek az időpontját.

A párt vezetőinek, az Elnöki Tanácsnak, a kormánynak, vagy a kormány tagjainak meghívására hazánkba látogató külföldi párt-, államfői, kormány, illetve miniszteri delegációknak a határállomásra történő érkezési és elutazási időpontját.

15. A Határőrség szervei által biztosított objektumok elleni támadást.
16. Vasúti, légi, vízi és közúti járműveken, vagy más helyen történő terror cselekményt, túszt, vagy túsztok fogvatartását, vagy ezek kísérletét, előkészületét.
17. Statisztikai jelentés.

Naponta — a 20 órai helyzetnek megfelelően 21 óráig — jelenteni:

- a) a Határőrség egységei által az elmúlt 24 órában jelentett határesemények számát összesen.

Ebből mennyi volt:

- határsértés, vagy kísérlete miatti elfogás,
- büntetlen határsértés,

- b) a nyugati és déli határszakaszon történt határesemények számát összesen, s ebből mennyi volt:

- a befelé illetve kifelé irányuló határsértés miatti elfogás,
- büntetlen határsértés,

- c) a Határőrség szervei által halaszthatatlan nyomozati cselekmény foganatosításakor az elmúlt 24 órában őrizetbe vett személyek:

- nevét, születési évét, helyét, anyja nevét, foglalkozását, lakóhelyét,

— az őrizetbevétel okát.

(Külföldi állampolgárságú személynél feltüntetni az állampolgárságát).

Az őrizetbe vett személy adatait csak abban az esetben jelentsék, ha azt 20 óráig a hatáskörileg eljárni illetékes hatóságnak nem adták át.

IV. Fejezet

A BM Kormányórség Parancsnokság vezetői a parancsnokság ügyelete útján az utasítás 3. számú melléklete I. fejezetében meghatározottakon túlmenően, az alábbi rendkívüli eseményeket is kötelesek jelenteni a BM Főügyeleti Osztálynak:

1. **A BM Kormányórség által biztosított pártvezetők, az Elnöki Tanács, a kormány tagjai és hozzátartozói, a külföldi párt- és kormánydelegációk személyi biztonságát veszélyeztető cselekményt, vagy tevékenységüket zavaró, akadályozó eseményt.**
2. **A BM Kormányórség által biztosított rendezvényen, értekezleten, nagygyűlésen történt rendzavarást, jelentősebb technikai akadályt.**
3. **A biztosított objektumokban, a vezetők lakó, vagy ideiglenes tartózkodási helyén történt támadást, robbanást, elemi csapást, betörést, egyéb eseményt.**
4. **Vonat- és útvonal biztosítás esetén történt rendkívüli eseményt.**
(Pályarongálódást, balesetveszélyes körülmények bekövetkezését, stb.).
5. **A Kormányórség által biztosított légi járművekkel kapcsolatos balesetet, kényszerleszállást, egyéb más rendkívüli eseményt, vízijárművel történt balesetet.**
6. **A biztosított vezetők gépkocsijával történt közúti közlekedési balesetet. Azonnal, ha a biztosított vezető, vagy közvetlen hozzátartozója, a balesetkor a gépkocsiban tartózkodott tekintet nélkül arra, hogy történt-e személyi sérülés, vagy sem.**
7. **A BM Kormányórség személyi állománya által szolgálatteljesítése közben foganatosított előállítást, elfogást, fegyverhasználatot.**

V. Fejezet

A BM Forradalmi Készenléti Rendőri Ezred Parancsnokság vezetői az utasítás 3. számú melléklete I. fejezetében meghatározottakon túlmenően a parancsnokság ügyelete útján az alábbi, rendkívüli eseményt is jelenteni kötelesek a BM Főügyeleti Osztálynak:

- 1. A BM Forradalmi Készenléti Rendőri Ezred valamelyik — szakasznál nagyobb erejű — egységének, rendkívüli esemény helyszínére történt kivezénylését, karhatalmi intézkedés foganatosítását a rendkívüli esemény helyszínén (tömegoszlatást, fegyverhasználatot, stb.).**

VI. Fejezet

A BM Tűzoltóság Országos Parancsnokság vezetői az utasítás 3. számú melléklete I. fejezetében meghatározottakon túlmenően az országos parancsnokság ügyelete útján az alábbi rendkívüli eseményeket is kötelesek jelenteni a BM Főügyeleti Osztálynak.

1. **A párt- az Elnöki Tanács, és a kormány hivatali helyiségeiben, egyéb létesítményeiben, a párt vezetőinek az Elnöki Tanács és a kormány tagjainak lakásán keletkezett tüzesetet, robbanást, vagy egyéb káresetet, kárértékre tekintet nélkül.**
2. A minisztériumok, fegyveres erők és testületek, főhatóságok, diplomáciai követségek, valamint a parancsnokság címjegyzékében szereplő, a népgazdaság egészét érintő nagyfontosságú objektumokban történt tüzesetet, robbanást, vagy egyéb káresetet, amennyiben **halálos** öt vagy annál több személy súlyos sérülése történt, avagy a keletkezett kár értéke az 50 000,— Ft-ot meghaladja.

Azonnal, ha a keletkezett kár értéke előreláthatóan az 500 000,— Ft-ot meghaladja.

3. Az olyan nagyjelentőségű káresetet (földrengés, árvíz, épület beomlás, olaj-földgáz kitörés, stb.), vagy balesetet (közúti, légi, vízi, vasúti, üzemi) — ha az elhárításhoz a tűzoltóság valamely szerve kivonult — amelyeknek következtében halálos, tömeges (5 vagy annál több személy) súlyos sérülés történt, vagy a keletkezett anyagi kár a 100 000,— Ft-ot meghaladja.

Azonnal:

- a) **ha az esemény helyszínén két vagy ennél több személy meghalt vagy**
- b) **a keletkezett anyagi kár előreláthatóan az 500 000,— Ft-ot meghaladja.**

4. Gyűjtogatásból, kártevésből, rombolásból keletkezett tüzesetet, robbanást, kárértékre tekintet nélkül.

Közveszély-okozásának nem minősülő tüzesetek közül:

- a) ha halálos sérülés történt, vagy ha a kár értéke a 100 000,— Ft-ot meghaladja,
- b) ha a tüzeset következtében két vagy ennél több személy meghalt, illetve öt vagy annál több személy súlyosan megsérült, vagy
- c) a keletkezett kár értéke meghaladja az 500 000,— Ft-ot.

Megjegyzés:

A BM Központi szervek, az országos (kormányórság) parancsnokságok állandó vagy vezényelt ügyeletesei a napi ügyeletesi szolgálatuk megkezdésekor kötelesek telefonon bejelentkezni a BM Főügyeleti Osztályon.

Azokat a „kiemelt” rendkívüli eseményeket, amelyeket az utasítás 6. pontja értelmében távbeszélőn azonnal kell jelenteni, e melléklet vastagbetűs szedéssel tartalmazza.

Aspézi'
3/76. sz. Intézkedés készült.
Elosztó: Tük-beu.